

VARSINAIS-SUOMEN KÄRÄJÄOIKEUS



Vuosikertomus 2021

Sisälllys

LUKIJALLE.....	3
LAGMANNENS ÖVERSIKT	6
TOIMINNAN ORGANISOINTI.....	10
TOIMINTAYMPÄRISTÖ	11
OSASTONJOHTAJAN AJATUKSIA	12
ESIMIESTEN MIETTEITÄ	14
TOIMINTA JA TULOKSELLISUUS	18
KÄRÄJÄOIKEUDEN HENKILÖSTÖ	23

LUKIJALLE

Vuodelle 2021 leimallista olivat koronapandemian jatkuminen, runsaat henkilöstövaihdokset, työmäärien kasvaminen sekä tietojärjestelmäongelmat.

Koronapandemian jatkuminen

Vuonna 2021 jatkuivat edelleen koronapandemian vaikutukset, joskin monilta osin erilaisina kuin vuotta aikaisemmin.

Vaikka pandemia jatkui vähintäänkin edellisen vuoden tasolla ja erinäisiä rajoituksia asioiden käsittelemiselle jouduttiin edelleen asettamaan, toiminta pyrittiin kuitenkin pitämään mahdollisimman laajalti käynnissä eikä kevättä 2020 vastaaviin toiminnan alasajoihin enää jouduttu menemään.

Vuoden 2021 ajaksi kärjäoikeudelle myönnettiin lisärahoitus yhden kärjätuomari - kärjäsihteerityöparin palkkaamiseksi sekä yhteensä yhtä henkilötyövuotta vastaavan lisähenkilöstön palkkaamiseksi tiedoksiantotoimintaa varten.

Kärjäoikeuden toiminta niin asiamäärillä kuin myös käsittelyajoilla mitaten saatiinkin vuoden 2021 aikana palautettua koronaa edeltäneelle tasolle. Juttujen laadussa korostui se, että keväällä 2020 käsittely



keskeytyi nimenomaan laajoissa, istunto-käsittelyä edellyttäneissä, keskimääräistä työläämissä jutuissa.

Kun asioiden ratkaisumäärät tästä huolimatta ja huolimatta siitä, että samaan aikaan jatkuvasti käsiteltiin uusia vireille tulleita asioita kiireellisyysjärjestyksessä, saatiin pidettyä hyvällä tasolla, voidaan henkilökunnan suoriutumista tehtävistään pitää erinomaisena.

Koronan vuoksi viivästyneiden juttujen ja siten pidempään vireillä olleiden juttujen käsitteleminen ja ratkaiseminen vuoden 2021 aikana heijastuu käsittelyaikojen pidentymisenä mainittuna vuonna, mutta ei enää sen jälkeen.

Työmäärien kasvaminen

Koronaruuhkan purkaminen samaan aikaan vireille tulevan työmäärän kanssa aiheutti väistämättä työmäärien kasvamista, käsittely-aikojen pidentymistä ja henkilökunnan kuormittumista.

Työmääriä lisäsivät tavanomaista runsaampi istunnossa käsiteltävien asioiden määrä, samoin kuin istuntojen peruuntuminen ja uudelleenjärjestelyt koronatartuntojen johdosta sekä koronapandemian myötä runsaasti yleistyneet istuntoihin liittyneet etäkuulemiset.

Sähköisen asiankäsittelyn laajeneminen kertomusvuoden aikana ei tuonut mukanaan kaivattua työn säästöä.

Uuden henkilökunnan rekrytoiminen, perehdyttäminen ja kouluttaminen vaati kertomusvuoden aikana huomattavan suuren työpanoksen.

Henkilökunnan vaihtuvuus

Kertomusvuoden aikana määräaikaisten tuomareiden osuus käräjäoikeuden tuomarikunnassa vähentyi virkanimitysten ja myös viran vakinaistamisen myötä. Kehityksen suunta on oikea; tuomarin virkaan kuuluvien tehtävien laatu huomioon ottaen on

asianmukaista, että tehtävät ainakin pääsääntöisesti hoidetaan vakituudessa virka-suhteessa.

Vuonna 2021 jatkui jo aikaisemmin alkanut kansliahenkilökunnan runsas vaihtuvuus. Syynä erityisesti käräjäsihteereiden hakeutumiseen toisiin työtehtäviin tuli selkeästi esille liialliseksi koettu työmäärä ja samaan aikaan tehtävien määrään ja laatuun nähden alhaiseksi koettu palkkaus.

Käräjäsihteereiden osalta tehtäväkuva on jatkuvasti muuttunut yhä vaativampaan suuntaan tietojärjestelmien ja sähköisten työvälineiden käytön lisääntyessä. Samaan aikaan järjestelmien edellyttämä työmäärä on lisääntynyt, samoin kuin istuntojen järjestämisen vaatima työmäärä erilaisten etäosallistumismahdollisuuksien ja moninaisten tulkkausten järjestämisen vuoksi. Käräjäsihteerin palkkausta tulisi tarkastella tehtävien vaativuuden perusteella.

Tietojärjestelmäongelmat

Käräjäoikeuksien toiminnan kannalta viime vuosien keskeisimmän tietojärjestelmä-hankkeen, AIPAn, käyttöönotto eteni kertomusvuoden aikana niin, että järjestelmän piiriin tulivat keväällä 2021 aikaisemmin mukaan tulleiden hakemus-asioiden lisäksi laajat riita-asiat.

Asiankäsittelyjärjestelmä on tarkoitettu mahdollistamaan asian käsittely käräjäoikeudessa täysin sähköisesti aina vireilletulosta arkistointiin saakka. Järjestelmä on käyttöön otettaessa ns. MVP-vaiheessa, eli järjestelmä sisältää tuolloin vain välttämättömiksi katsotut minimitoiminnot. Käyttäjien näkökulmasta AIPA-järjestelmä on ollut käyttöön otettaessa selkeästi kehitysvaiheessa ja useilta toiminnoiltaan häiriöherkkä ja puutteellinen, mikä hidastaa ja lisää käyttäjien työtä. Asiakasportaalin puuttuminen lisää olennaisesti käräjäoikeudessa tehtävää kirjaamistyötä, koska kaikki dokumentit on kirjattava järjestelmään keskitetysti käräjäoikeudessa.

Sähköinen salitekniikka saatiin kertomusvuoden aikana toteutettua käräjäoikeuden istuntosaleissa, joskin käyttöönoton myötä ilmeni runsaasti korjausta edellyttäneitä vikoja ja puutteita, joiden korjaaminen osoittautui varsin työlääksi.

Toimitilat

Käräjäoikeuden toimitilat – niin henkilökunnan kuin asiakas- ja istuntotilatkin – osoittautuivat myös koronapandemian aikana toimiviksi eikä koronatartuntaan johtaneita altistumisia työpaikalla tullut tietoon.

Lopuksi

Työskentely pitkään jatkuneen koronapandemian rajoitusten, työtapojen muutoksen, ruuhkautumisen ja ruuhkien purkamisen keskellä on vaatinut vuonna 2021 koko henkilökunnalta työskentelyä jaksamisen ääri rajoilla.

Kiitos siitä, että käräjäoikeus on näin suurten haasteiden vallitessa kuitenkin voinut suoriutua hyvin sille kuuluvasta vaativasta tehtävästä turvata oikeussuojan toteutuminen yhteiskunnassa, kuuluu jokaiselle käräjäoikeuden henkilökuntaan kuuluvalla hyvin suoritetusta työstä.

*Martti Juntikka
Laamanni*

LAGMANNENS ÖVERSIKT

Utmärkande för år 2021 var den fortgående corona-pandemin, en stor personalomsättning, en ökande arbetsmängd och problem med datorsystemen.

Den fortgående corona-pandemin

År 2021 kände tingsrätten fortfarande av corona-pandemins verkningar, men på ett annat sätt än föregående år.

Trots att pandemin fortgick med oförminskad intensitet och vissa begränsningar gällande handläggningen av ärenden fortfarande var nödvändiga, strävade tingsrätten ändå till att så långt som möjligt upprätthålla sin verksamhet. Det var inte längre nödvändigt att lägga ner verksamheten på samma sätt som våren 2020.

För år 2021 fick tingsrätten tilläggsfinansiering för att anställa ett arbetspar (tingsdomare + tingssekreterare) samt tilläggspersonal i form av ett årsverke för delgivningsverksamheten.

Tingsrättens verksamhet återställdes mätt med både ärendemängd och handläggningstider under år 2021 till tiden före corona-pandemin. I fråga om målens beskaffenhet är det anmärkningsvärt att

handläggningen på våren 2020 i första hand avbröts i omfattande och ytterst arbetsdryga ärenden, som inte kunde avgöras utan session.

Mängden avgjorda mål hölls på en bra nivå trots detta och fastän tingsrätten samtidigt i angelägenhetsordning handlade de nya ärenden som anhängiggjordes. Detta visar att tingsrättens personal klarade av sina uppgifter med glans.

Handläggandet och avgörandet under år 2021 av de mål som fördröjts på grund av coronan och därför varit länge anhängiga speglas i handläggningstiderna för detta år, men inte längre följande år.

Den ökade arbetsmängden

Tacklandet av den målanhopning coronan förorsakat i kombination med den arbetsbörda de nya målen föranleder ledde oundvikligen till att arbetsmängden ökade, handläggningstiderna blev längre och personalen belastades.

Den ökade arbetsmängden beror på att en ovanligt stor andel av ärendena måste behandlas i session, samtidigt som inställda

förhandlingar och omläggningar på grund av corona-smittor och på att pandemin lavinartat ökade användningen av fjärranslutningar i sessionerna.

Den utvidgade användningen av det elektroniska ärendehanteringssystemet under år 2021 motsvarade inte förhoppningarna om att systemet skulle underlätta arbetet.

Rekryteringen av ny personal och inskolningen av de nyanställda krävde under det aktuella året avsevärda arbetsinsatser.

Personalomsättningen

Under år 2021 minskade andelen domare anställda på viss tid i tingsrättens domarkår på grund av tjänsteutnämningar och inrättande av en fast tjänst. Utvecklingen går i rätt riktning; med beaktande av domaruppgifternas karaktär är det befogat att uppgifterna åtminstone som huvudregel sköts av en ordinarie tjänsteinnehavare.

Under år 2021 var omsättningen bland kanslipersonalen fortfarande stor. Det har klart framkommit att orsaken till att i synnerhet tingssekreterarna söker sig till andra arbetsuppgifter är att arbetsbördan upplevs som allt för betungande och att lönen upplevs vara för låg i förhållande till arbetsuppgifternas mängd och hur krävande

uppgifterna är.

För tingssekreterarnas del har arbetsbeskrivningen hela tiden blivit mer krävande i takt med att användningen av datorsystem och tekniska arbetsredskap har ökat. Samtidigt som användningen av de olika systemen har blivit allt mera tidskrävande har organiserandet av sessionerna blivit mer arbetsdrygt på grund av de olika möjligheterna till fjärranslutningar och det ökade behovet av olika tolkningstjänster.

Tingssekreterarnas lönesättning borde justeras att motsvara de krävande arbetsuppgifter de utför.

Problem med datorsystemen

Under år 2021 framskred ibruktageandelen av ärendehanteringssystemet AIPA för tingsrättens del så att det utvidgades från att omfatta förutom ansökningsärendena till att omfatta också de omfattande tvistemålen.

Avsikten med ärendehanteringssystemet är att så långt som möjligt möjliggöra en helt elektronisk handläggning i tingsrätten, från anhängiggörande till arkivering. När systemet tas i bruk är det i MVP-fasen, vilket innebär att systemet endast innefattar de nödvändigaste minimifunktionerna. Ur användarnas synvinkel sett var AIPA-systemet då det togs i bruk helt klart ännu under utveckling och både

bristfälligt och känsligt för störningar. Systemet är långsamt och arbetsdrygt att använda. På grund av att systemet saknar en kundportal är det ytterst arbetsdrygt att diarieföra ärendena i tingsrätten, eftersom alla dokument måste skrivas in i systemet ett och ett i tingsrätten.

Den elektroniska saltekniken har förverkligats i tingsrätten sessionssalar under år 2021. I bruktagandet uppdagade dock många fel och brister som visade sig vara svåra att åtgärda.

Tingsrättens lokaliteter

Tingsrättens lokaliteter – både personal-, kund- och sessionssalutrymmena – visade sig vara funktionella också under coronapandemin och det har inte framkommit att någon på grund av exponering på arbetsplatsen skulle ha blivit smittad av corona.

Avslutningsvis

Under år 2021 har hela tingsrättens personal varit tvungen att arbeta belastad av de långvariga restriktioner som coronapandemin förde med sig och därtill anstränga sig till det yttersta för att klara av ändrade arbetsmetoder, målanhopningar och ständig brådska.

Jag vill tacka var och en i min personal för att tingsrätten tack vare sin personal trots alla dessa utmaningar på ett utmärkt sätt har kunnat fullgöra sin uppgift att förverkliga rättsskyddet i samhället.

*Martti Juntikka
Lagman*

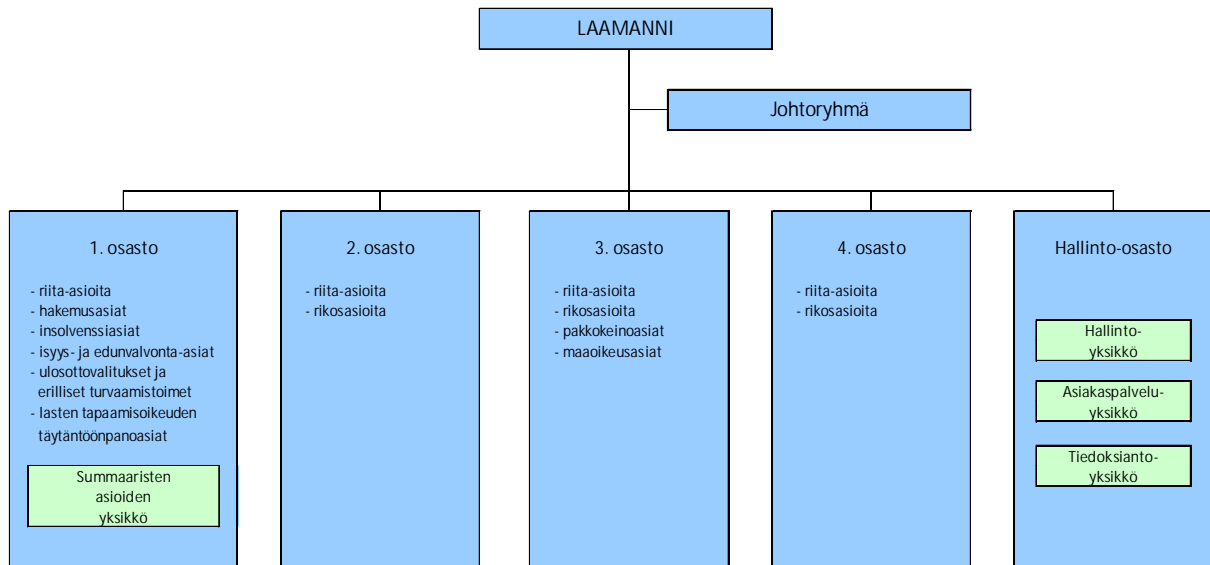


TOIMINNAN ORGANISOINTI

Käräjäoikeus on päällikkövirasto, jonka päällikkönä toimii laamanni. Laamannin tukena ja neuvoa-antavana toimielimenä on johtoryhmä.

Käräjäoikeuden lainkäyttötoiminta tapahtuu neljässä lainkäyttöosastossa, joiden toimintaa johtavat osastonjohtajat. Lainkäyttöosastojen henkilökunta koostuu käräjätuomareista ja kärjäsihteereistä.

Lainkäyttöosastojen työtä tukee yleishallintoasioissa sekä henkilöstö-, talous- ja toimitilaasioissa hallinto-osasto, johon kuuluvat myös lainkäyttöosastoilla käsiteltäviin asioihin liittyviä tiedoksiantotehtäviä suorittavat haastemiehet.



TOIMINTAYMPÄRISTÖ

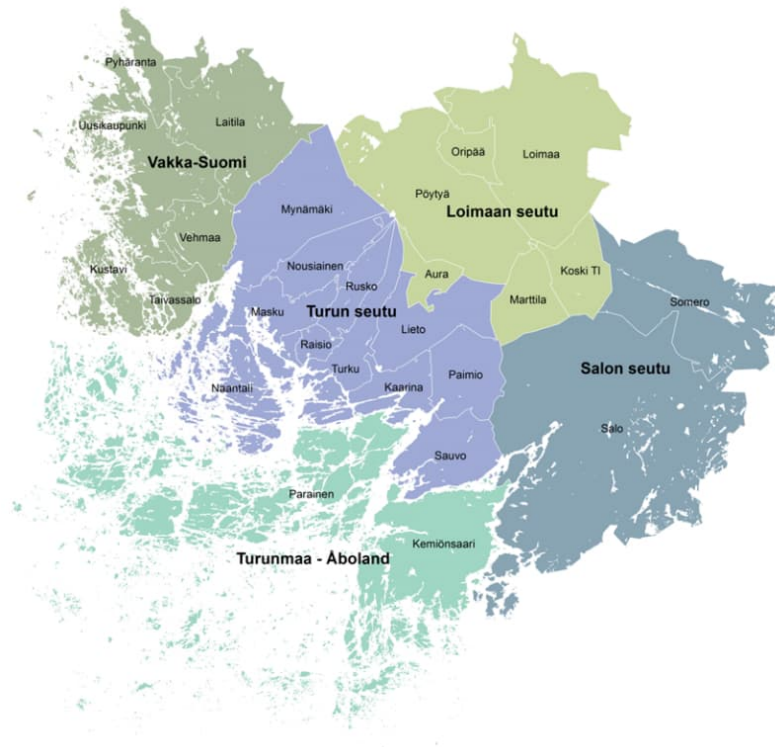
Käräjäoikeuden toiminta-alue – tuomiopiiri – käsittää 27 kunnan alueen, jolla asuu runsaat 483000 asukasta.

Käräjäoikeuden kanslia sijaitsee Turussa, käräjäoikeudella on lisäksi säännönmukaisesti istuntoja Salossa.

Käräjäoikeus käsittelee yleisenä ensimmäisen asteen tuomioistuimena toimivaltaansa kuuluvat riita- ja rikosasiat, mukaan luettuina

sotilasrikosasiat, samoin kuin pakkokeino-, hakemus- ja insolvenssiasiat sekä maa-oikeusasiat. Käräjäoikeus käsitteli vuonna 2021 lähes 62000 asiaa.

Käräjäoikeuden henkilöstömäärä kertomusvuonna oli 162,5, joista 41 oli vakinaisia tuomarin virkoja, 2 määräaikaista tuomarin virkaa ja 11 tuomioistuinharjoittelua suorittavien käräjänotaarien virkoja.



OSASTONJOHTAJAN AJATUKSIA

Ensi alkuun varoitus. Yrityksistä huolimatta tämä ei ole kovin positiivinen kirjoitus. Mutta mitäpä sitä peittelemäänkään, positiivinen ei ollut vuosi 2021:kään.

* * * * *

Meistä suurin osa lähti viime vuoteen suurin odotuksin ja toivein. Elättelimme toivoa ensinnäkin siitä, että vuonna 2020 elämän sekoittanut koronaviruspandemia olisi vihdoin hellittänyt ja elämä voisi jatkua sekä työssä että vapaa-ajalla taas normaalisti. Toisin kävi. Lähes koko vuoden 2021 kohtasimme toisemme töissä kasvomaskien takaa ja välttimme henkilökohtaisia tapaamisia sekä yhdessä kokoontumisia. Henkilöstön etätyöskentelystä ja istuntojen etäyhteyksistä tuli enemmän pääsääntö kuin poikkeus. Digitaalisuus ja sähköiset työskentelytavat muuttuivat arkipäiväisiksi. Vuoteen 2020 verrattuna suulliset istunnot toimitettiin pääsääntöisesti suunniteltujen aikataulujen mukaisesti, eikä istuntoja enää lykätty tulevaisuuteen odottamaan pandemian ohimenumista. Toki istuntojen viimehetken peruutuksia tuli tasaiseen tahtiin asianosaisten joko koronavirukseen sairastumisen tai sille altistumisen johdosta. Myös vapaa-ajalla rajoitukset jatkuivat vuoden 2020 tapaan suurempien kesätapahtumien peruunnuttua ja



ulkomaanmatkojen välttämisen johdosta. Pandemiasta ja sen aiheuttamista rajoitteista tulikin uusi normaali.

* * * * *

Myös syyskuun 2021 budjettiriihi oli iso pettymys. Tuomioistuimet eivät saaneet tuomioistuinviraston tekemästä hyvästä ja perustellusta esityksestä huolimatta välttämättömiä lisäresursseja. Oikeudenhoidossa jouduttiin jatkamaan jälleen kerran riittämättömällä perusrahoituksella. Kun tekeviä käsiä on yksinkertaisesti liian vähän, resurssien puute on johtanut väistämättä käsittelyaikojen pidentymiseen myös kärjäoikeudessa. Kun oikeutta ei saa kohtuullisessa ajassa, tarkoittaa se automaattisesti myös kansalaisten oikeusturvan heikentymistä. Justice delayed, is justice denied.

Tuomioistuinten puutteellinen perusrahoitus on johtanut myös henkilökunnan väsymiseen ja jopa uupumiseen. Henkilöstömäärä on pysynyt tuomioistuimissa vuosikautia lähes samana, mutta työn määrä ja ennen kaikkea sen vaativuus on lisääntynyt huomattavasti. Henkilökunnan vaihtuvuus on ollut suurta ja myös me olemme menettäneet vahvudestamme useita osaavia ja kokeneita työntekijöitä. Eipä sitä olla palkan- korotuksillakaan viime vuonna juhlistu. Kaikki tämä edellä kerrottu on heikentänyt myös tuomioistuinlaitoksen houkuttelevuutta työntekijöinä.

* * * * *

Loppuvuodesta 2021 elämä tuntui taas hetkeksi helpottavan marras-joulukuun pimeydestä huolimatta. Koronaviruspandemian rajoituksia poistettiin ja uskaltauduimme jo kokoontumaan koko henkilökunnan voimin juhlimaan pikkujoulujakin. Tuli taas toivoa, odotusta paremmasta vuodesta 2022.

Vuosi 2021 vaihtui vuoteen 2022. Koronaviruspandemia ei hellittänyt, mutta jäi

kuitenkin uutisissa suurempien murheiden varjoon. Venäjä hyökkäsi Ukrainaan 24.2.2022. Alkoi sota ja levottomuus tulevasta.

* * * * *

Miten pitäisimme yllä positiivisuutta ja toivoa kaikesta huolimatta töissä ja vapaa-ajalla? Kaiken kiireen ja stressin keskellä yhteisellä sosiaalisella kanssakäymisellä, yhdessä tekemisellä sekä hallinnan tunteen luomisella on äärimmäisen tärkeä merkitys työssä jaksamisen ja työssä viihtymisen kannalta. Positiivisuudella ja toivolla on valtava voima. Se on hyvä muistaa. Pidetään niistä kiinni. Ei jäädä kiinni negatiivisuuden kierteeseen, eikä murehdita asioita, joihin emme voi vaikuttaa. Pidetään huolta itsestämme ja kollegoistamme. Muistetaan kiittää, hymyillä ja nauraa. Tuottaa iloa ja hyvää mieltä aina kuin se on mahdollista niin töissä kuin vapaa-ajalla. Haastan sinut mukaan – tuletko?

*Paula Virrankoski
osaston johtaja, osasto 2*

ESIMIESTEN MIETTEITÄ

Vuonna 2021 koronapandemia varjosti edelleenkin elämäämme. Etätoita tehtiin runsaasti, jotta saimme torjuttua tartuntojen leviämisen työpaikallamme. Ilahduttavaa oli todeta kaikkien työntekijöiden vastuullinen suhtautuminen vallitsevaan tilanteeseen ja sen mukainen käyttäytyminen, vaikka maskin käyttö mukavaa ei olekaan.

Ehkä vieläkin kuormittavampi asia oli valtava työn määrä. Kaikilla oli kiire ja työtä enemmän kuin tarpeeksi. Tämä oli myöskin arvelujemme mukaan yhtenä syynä sihteereiden suureen vaihtuvuuteen, joka sekin oli lisäämässä huomattavasti työtaakkaa.

* * * * *

Kiireen ja edelleen jatkuvan koronapandemian vuoksi luonteva kanssakäyminen työtovereiden kanssa jäi vähäiseksi ja oli omiaan vaikeuttamaan yhteishengen luomista ja sosiaalista kanssakäymistä työntekijöiden kesken.

Yhä useammissa keskusteluissa nousi esille myös työmme arvostus. Työstä maksettava palkka ei enää vastaa työn vaativuutta. Jo vuosia palkkauksen uudistamisesta jatkunut keskustelu ei kuitenkaan edelleenkään ole

tuottanut tulosta. Tämä valitettavasti oli joidenkin sihteerien kohdalla yksi tärkeimmistä syistä hakeutua muualle töihin vuoden aikana.

* * * * *

Vuoden aikana joukkoomme liittyi kaksi uutta lähiesimiestä Marika Erkamaa haastemiesten esimiehenä ja Marja Saarni asiakaspalveluyksikön määräaikaisena esimiehenä. Me hieman kokeneemmat lähiesimiehet olemme kykyjemme mukaan pyrkineet tukemaan heitä työssään, samalla olemme mekin saaneet uusia näkemyksiä ja ajatuksia lähiesimiehen tehtävään. Vuorovaikutus lähiesimiesten kesken oli luontevaa ja tuki hyvin viraston toimintaa. Halusimmekin aivan erityisesti tuoda esille näiden vasta tehtävässään aloittaneiden kuulumisia vuoden 2021 osalta lähiesimiehen näkökulmasta.

* * * * *

Edeltävän haastemiesten esimiehen ajatukset päättyivät vuosikertomuksessa 2020 "Toivottavasti vuosi 2021 tuo paremmat toimintaedellytykset koko yhteiskunnalle." Tällä hän viittasi tietenkin koronaan.

Valitettavasti tiedoksiantoyksikössä korona oli voimakkaasti esillä myös tänäkin vuonna vaikka kuinka haluaisimmekin puhua jo muista aiheista. Koronaruuhtaa, koronaväsymystä, koronakaranteeneja, koronarajoituksia, koronatestejä... Haastemiesten terveys- turvallisuus korostui samaa vauhtia valtakunnallisten ilmaantuvuuslukujen nousun kanssa. Vuonna 2021 lisääntyneet tiedoksiantotyöt eivät kuitenkaan voineet jäädä odottamaan parempia aikoja vaan töitä oli tehtävä epidemiasta huolimatta. Tarvittiin työjärjestelyjä, suojavälineitä, joustavuutta ja luovaa ajattelua. Avuksi saimme muutaman määräaikaisen haastemiehen ja asiakaspalvelupiste avattiin pitkän hiljaisuuden jälkeen.

* * * * *

Etätöiden ja sähköisyyden lisääntyminen virastossa näkyi myös haastemiesten työssä. Etenkin etätöskentelyssä korostui, että sähköiset työvälineet olivat hallussa. Puhelimet olivat kovassa käytössä puhelin- tiedoksiantojen määrän kasvaessa entisestään.

* * * * *

Työmäärien ja työtapojen muuttuessa tulee myös haastemiesten vastata muutokseen. Viime vuosien aikana tiedoksiantoyksikössä ei suuria mullistuksia ole ollut, mutta

tulevaisuudessa tavoitteena on kehittää ja tehostaa toimintaa. Tätä uudistusta varten perustettiin Töiden uudelleen organisointi - työryhmä, jonka tuloksista tulemme myöhemmin kuulemaan lisää.

Haasteiden täyttämästä vuodesta 2021 selvittiin myös tiedoksiantoyksikössä. Kiitos huikeasta työpanoksesta, venymisestä ja yhteistyöstä.

* * * * *

Asiakaspalveluyksikön vuosi 2021 jatkui paljolti samoissa merkeissä kuin edeltävä vuosi. Koronarajoituksia tuli ja meni, mutta asiakaspalvelu ja käräjäpäivystys saatiin pidettyä avoinna ja varmistettua palvelut virastossa asioiville henkilöille. Vaikka suurin osa asiakkaista hoitaa asiansa nykyään sähköpostilla tai puhelimitse, on tärkeää tarjota henkilökohtaista palvelua ja neuvontaa henkilöille, jotka mieluummin tulevat paikan päälle hoitamaan asioitaan. Voimmekin ylpeinä todeta, että palvelua ei virastolla tarvitse odotella kovinkaan pitkään ja asiat tulivat hoidettua kielitaitoisen henkilökuntamme toimesta niin suomeksi, ruotsiksi kuin englanniksikin.

* * * * *

Vuosi oli myös suurten henkilömuutosten aikaa, keväällä virkoihin astui kaksi uutta

kärjäsihteeriä, toinen kärjäpäivystykseen virastomestarin työpariksi ja toinen asiakaspalveluun. Syksyllä asiakaspalveluyksikön pitkäaikainen lähiesimies Kaisa Salminen jäi miltei yhtäaikaisesti virkavapaalle arkistonhoitaja Karoliina Kaleva-Hentusen kanssa. Lähiesimiehen sijaisena aloitti elokuussa kärjäsihteeri Marja Saarni, joka siirtyi asiakaspalveluyksikköön osastolta 2. Arkistonhoitajan sijaisena taas aloitti syyskuun alussa Sofia Silvén. Syksy olikin koko asiakaspalveluyksikön henkilökunnalle vaativaa aikaa, kun työntekoa kuormittamaan tuli paljon opettelua ja opettamista. Asiakaspalvelun taso ja kirjaamon sekä arkiston toiminta saatiin kuitenkin pidettyä laadukkaana ammattitaitoisen henkilökunnan voimin ja avuin.

* * * * *

Kärjäpäivystyksen työn luonne on muuttunut sähköisten menettelytapojen ja lisääntyneiden etäyhteyksien myötä huomattavan paljon viime vuosien aikana. Osaltaan korona oli vaikuttamassa siihen, että istuntoihin osallistuminen etäyhteyksien välityksin on kokenut rakettimaisen nousun. Varsinais-Suomen kärjäoikeudessa olivat videohuoneet varsin tehokkaassa käytössä, kun päivittäin toteutettiin eri kärjäoikeuksien ja muiden viranomaisten virka-apupyyntöjä niin Suomesta kuin ulkomailtakin. Etäyhteydet mahdollistavat kustannustehokkaan ja

asiakasystävällisen toimintatavan, kun avustajien kallista aikaa ei kulu matkustamiseen tai kun esimerkiksi todistajan tai asianomistajan ei tarvitse matkustaa pitkän matkan päähän oikeudenkäyntiin vaan istuntoon osallistuminen hoituu oman kotipaikan kärjäoikeudessa.

* * * * *

Kärjäoikeuden laskutuksessa työskentelee kaksi henkilöä, jotka tehokkaasti hoitavat kärjäoikeuden myyntilaskutuksen eli syöttävät laskutusjärjestelmään osastoilta tulevat laskutusmääräykset oikeudenkäyntimaksuista sekä kopio- ja jäljennösmaksuista. Laskuttajillamme on useiden vuosien ammattitaito ja kaikkien henkilöstö- ja järjestelmämuutosten keskellä laskutus onkin ansiokkaasti toiminut ilman häiriöitä.

Oikeushallinnon puhelinvaihteita on kaksi. Puhelinvaihteet hoitavat puheluiden välittämisen maanlaajuisesti eri oikeusasteisiin. Yksi vaihde toimii Helsingin kärjäoikeudessa ja toinen vaihde Vaasan hallinto-oikeudessa. Vaasan tiimiin kuuluu myös Varsinais-Suomen kärjäoikeudessa työskentelevä puhelunvälittäjä. Puhelunvälittäjällämme on vuosikymmenten kokemus puheluiden välittämisestä, mutta jatkuvien yhdistymisten ja eri virastojen erilaisten määräysten ja ohjeistuksien noudattaminen vaatii jatkuvaa tietojen ja taitojen

päivittämistä sekä nopeaa reaktiokykyä ja tuo haasteita tuttuun työhön. Asiakaskunnan lisääntynyt monikulttuurisuus ja -kielisyyset asettaa edelleen uusia vaatimuksia puhelinvaihteelle, jotta puhelut saadaan ohjattua eteenpäin oikeaan paikkaan.

* * * * *

Käräjäoikeuden arkisto palvelee viraston sisäisiä ja ulkopuolisia asiakkaita. Asiakirja- ja tietopyynnöt saadaan lähes poikkeuksetta toteutettua muutamassa päivässä eli lakisääteistä kahden viikon toimitusaikaa huomattavasti nopeammin. Arkistonhoitajan työssä pärjääminen edellyttää arkistoalan koulutuksen lisäksi juridisten asioiden ja lainsäädännön tuntemusta. Asiakirjoja käsitellessä on oltava tarkka siitä, kenellä on oikeus saada asiakirjoja ja muistettava pitää arkiston asiakirjat oikeassa järjestyksessä. Väärään paikkaan livahtanut asiakirja on yhtä kuin kadonnut. Arkiston työssä näkyvät reaaliajassa myös päivänpolttavat aiheet, kun jokin mediassa huomiota saanut asia

aiheuttaa tilauspiikin.

Kaiken kaikkiaan asiakaspalveluyksikkö hoiti mitä moninaisempia tehtäviä ja oli valmiina palvelemaan asiakkaita ja sidosryhmiä laidasta laitaan.

* * * * *

Vuosi 2021 oli vaativa, työllistävä ja stressaava. Välillä varmasti jokainen koki riittämättömyyden tunnetta ja olisi toivonut, että toimintaympäristömme muuttuisi edes vähän helpommaksi. Kuitenkin jokainen meistä lähiesimiehistä kokee suurta ylpeyttä omasta yksiköstään ja sen kyvystä luovia vaikeissa olosuhteissa erinomaiseen tulokseen. Tässä haluamme esittää suuret kiitokset ja toivomme, että jaksatte vielä jatkaa erinomaista yhteistyötämme.

Lähiesimiehet Kiia Mäentaka, Eija Pesonen, Katja Väliaho, Kirsi Suominen, Marja Saarni ja Anu Olkinuora sekä Marika Erkamaa



TOIMINTA JA TULOKSELLISUUS

Käräjäoikeus on oikeusministeriön hallinnonalaan kuuluva virasto, joka käy vuosittain tulosneuvottelut tuomioistuinviraston kanssa. Tulosneuvotteluissa sovitaan seuraavan vuoden tulostavoitteet ja niiden toteuttamiseen tarvittavat toimintaedellytykset.

Käräjäoikeuden tulostavoitteena on ollut ratkaista ne asiat, jotka käsiteltäväksi saapuvat. Kertomusvuonna käräjäoikeuteen saapui käsiteltäväksi kaikkiaan 60864 asiaa. Ratkaistujen asioiden yhteismäärä 61970 ylitti edellisen vuoden ratkaisumäärän jälleen 2000 ratkaisulla.

Vuoden 2021 painotetuksi työmääräksi arvioitiin 21579, kun toteutunut painotettu työmäärä oli lähes 300 arvioitua suurempi. Tuottavuustavoitteeksi asetettiin 134

(painotettu työmäärä/henkilötyövuodet), joka myös saavutettiin. Taloudellisuudessa tavoitteeksi asetettiin 448 ja toteutuma oli 517. Koko maan vastaavat toteutuneet luvut olivat tuottavuuden osalta 122 ja taloudellisuuden osalta 647.

	Tavoite	Toteutunut
Saapuneet asiat	61190	60864
Ratkaistut asiat	62190	61970
Painotettu työmäärä	21579	21853
Tuottavuus	134	134
Taloudellisuus	448	517

Saapuneet asiat 2021

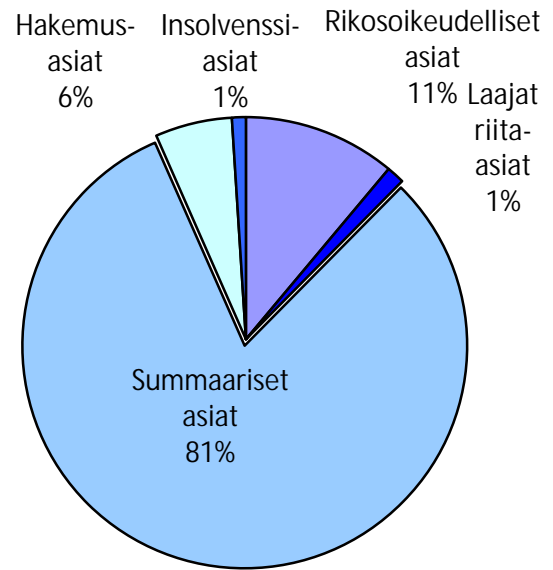
Rikosoikeudelliset asiat = rikosasiat + muut rikosoikeudelliset asiat + pakkokeinoasiat + sakonmuunnokset

Laajat riita-asiat = laajat riita-asiat + maa oikeusasiat + erilliset turvaamistoimiasiat

Summaariset asiat = summaariset, velkomus- ja muut summaariset asiat

Hakemusasiat = avioeroasiat + hakemusasiat

Insolvenssiasiat = velkajärjestelyasiat + yrityssaneerausasiat + konkurssiasiat + ulosottoasiat



Saapuneet, ratkaistut ja vireillä olevat 2021

	Saapuneet				Ratkaistut				Vireillä			
	2018	2019	2020	2021	2018	2019	2020	2021	31.12.2018	31.12.2019	31.12.2020	31.12.2021
Rikosasiat	5168	4967	5359	5077	5140	5069	4610	5001	1597	1486	2222	2290
Muut rikosoikeudelliset asiat	326	304	359	320	337	302	347	326	63	64	76	70
Pakkokeinot	758	942	880	780	696	853	860	719	147	143	143	175
Sakonmuunnokset	1105	1076	972	573	1105	1076	972	573	0	0	0	0
Maa- ja metsätalouden asiat	48	47	41	58	40	52	45	50	38	34	30	38
Laajat riita-asiat	780	834	922	732	745	738	848	813	535	642	722	651
Erilliset turvaamistoimet	5	10	17	7	8	11	13	9	2	1	5	3
Summaariset asiat	37136	44240	47106	49299	44433	40031	48338	50398	7954	12225	10988	9906
Avioeroasiat	1510	1474	1409	1365	1468	1587	1429	1426	1030	943	1021	933
Hakemusasiat	2085	2107	1902	2037	2053	2067	1865	2043	468	538	620	608
Velkajärjestelyt	439	262	287	259	426	338	277	280	170	95	105	84
Yrityssaneeraukset	51	43	22	38	61	45	35	37	33	31	18	19
Konkurssit	236	224	196	226	238	241	238	210	233	218	175	193
Ulosottoasiat	88	77	105	93	92	86	99	85	25	23	29	41
Yhteensä	49735	56607	59577	60864	56842	52496	59976	61970	12295	16443	16154	15011

Käsittelyajat (kk) käräjäoikeudessa ja valtakunnallisesti keskimäärin

	2017		2018		2019		2020		2021	
	KO	Valtak.	KO	Valtak.	KO	Valtak.	KO	Valtak.	KO	Valtak.
Rikosasiat	3,6	4,2	3,9	4,4	4,3	4,8	4,7	5,3	5,4	5,8
Pakkokeinoasiat	0,6	2,1	1,1	1,8	1,0	1,9	0,7	1,0	0,6	1,0
Laajat riita-asiat	7,4	13,8	7,8	9,8	8,4	9,7	8,4	9,2	9,9	9,7
Summaariset asiat	3,1	2,9	3,7	2,9	2,4	2,7	2,7	3,0	2,9	2,6
Hakemusasiat										
Avioeroasiat	8,2	8,0	8,0	7,9	8,2	8,3	8,7	8,3	8,4	8,2
Muut hakemusasiat	3,0	3,0	2,7	2,5	2,8	2,6	3,7	2,9	3,7	2,9
Insolvenssiasiat										
Velkajärjestelyt	5,1	6,2	4,6	6,3	4,9	6,5	4,3	6,2	4,7	5,8
Yrityssaneeraukset	7,6	7,2	8,6	6,9	8,4	6,5	7,8	6,4	8,2	7,4
Konkurssiasiat	16,6	10,0	14,2	8,8	14,8	9,1	12,7	9,3	12,0	9,1
Ulosottoasiat	4,7	3,8	3,2	3,6	3,8	4,2	3,3	3,6	2,9	3,9

Käräjäoikeuden toiminnan tunnuslukujen kehitys vv. 2017–2021



KÄRÄJÄOIKEUDEN HENKILÖSTÖ

Varsinais-Suomen kärjäoikeuden päällikön, laamannin, lisäksi kärjäoikeuden vakinaiseen henkilökuntaan kuului 31.12.2021 hallintojohtaja, 39 kärjätuomaria, maa- ja metsätalouden oikeusinsinööri, 11 kärjänotaaria, hallintosihteeri, arkistonhoitaja, 77 kärjäsihteeriä, 2 haastemiesten esimiestä, 21 haastemiestä ja 2 virastomestaria.

Vakinaisten viranhaltijoiden lisäksi kärjäoikeudella oli kertomusvuonna 120 lautamiestä. Lautamiehet osallistuvat rikosasioiden ja maa- ja metsätalouden oikeusasioiden ratkaisemiseen. Sotilas- ja oikeuslaitoksen yhteistyöasioita käsiteltäessä oikeuden kokoonpanoon kuuluu myös kaksi sotilasjäsentä.

Kärjäoikeudessa oli kertomusvuonna harjoittelijana kaksi oikeustradenomiopiskelijää.

Kertomusvuoden lopussa vakinaiseen henkilökuntaan kuuluvien kärjätuomarien keski-ikä oli noin 51 vuotta, kansliahenkilökunnan 45 vuotta ja haastemiesten noin 49 vuotta.

Koulutus

Jatkuvasti muuttuva lainsäädäntö sekä kehittyvät työmenetelmät asettavat

vaatimuksia kouluttautumiseen ja itsensä kehittämiseen. Henkilöstön kouluttaminen antaa valmiuksia työtehtävistä selviytymiseen ja työkyvyn ylläpitoon.

Kärjäoikeuden henkilöstö osallistuu säännöllisesti tuomioistuinviraston tarjoamaan koulutukseen. Tuomarikunta osallistuu säännöllisesti Turun yliopiston oikeustieteellisen tiedekunnan järjestämään koulutukseen. Lisäksi Heldtin stipendirahastosäätiö on järjestänyt paikallisesti useita koulutus-tilaisuuksia. Myös muu henkilökunta osallistui useisiin eri koulutuksiin.

Kertomusvuonna osallistuttiin mm. seuraaviin koulutuksiin:

- AIPA-koulutukset
- Ajankohtaista lapsioikeutta
- Ajankohtaista oikeuskäytäntöä yhteisöomistuksesta ja aviovarallisuus-suhteista
- EJTN seminaari Protection of consumers in the light of the EU law
- Elatusapukoulutus
- ERA onlineseminaari: Rajat ylittävät yksityisoikeudelliset riita-asiat
- Esimiesten johtamis- ja mentorointivalmennus
- Esimieswebinaarit

- EU:n siviilioikeus lainkäyttäjän työssä – Erytisteemana sovellettavan lain valinta (Rooma I ja Rooma II)
- EUT:n ratkaisu C-852/19 -webinaari
- Haastemiesten peruskurssi
- Hakemusasioiden valmennus ja verkosto sihteereille
- Insolvenssiasioiden koulutus ja verkosto sihteereille
- Insolvenssimenettelyn prosessi-ongelmia – yleistä vai erityistä prosessioikeutta
- Kansainvälinen perheoikeuswebinaari
- Kansainväliset videokuulemiset
- Kirjaamo- ja arkistoasioiden verkosto
- KKO:n oikeustapauksia prosessi-oikeudesta
- Käräjänotaarien vastuutuomari-verkoston koulutuspäivä
- Käräjäoikeuden kansliahenkilökunnan syventävä koulutus
- Käräjänotaarien koulutusohjelma
- Laamannien verkostopäivät
- MRL-asioiden koulutus
- Muistin kehittyminen ja siihen liittyvät tavanomaiset virheet
- Muuttuva työ ja työyhteisön muutokset sekä vaihtuvat vuorovaikutustilanteet
- Osastonjohtajien verkostopäivät
- Pakkokeinoasioiden vastuutuomareiden koulutuspäivä
- Perustyökalut tuomarille – kv. liitynnät rikosasioissa I ja II
- Rangaistuksen määrääminen
- Rikosasian asiakirjat mini-AIPAssa
- Rikosasioita käsittelevien sihteerien koulutukset
- Ritu-tietojärjestelmän käyttökoulutus
- Romeo-tietojärjestelmän käyttö
- Seksuaalirikokset
- Summaaristen asioiden peruskoulutus sihteereille
- Tiimityötaidot ja valmentavalla otteella kohti huipputiimiä
- Todistelukysymykset, näyttötaakka ja näytön arviointi
- Tuomarirekrytointeja koskeva koulutus
- Työ- ja virkamiesoikeuden ajankohtaispäivä
- Työn organisointi ja oman ajankäytön hallinta
- Työturvallisuusjuridiikkaa; velvollisuudet ja vastuut sekä velvoitetut tahot
- Ulosottoasioiden koulutuspäivä
- Valmentava työote ja itseohjautuvuus työyhteisön voimavarana
- Valtion työntekijöiden tietoturvatietoisuuden top 10
- Velkajärjestelyasioiden koulutus tuomareille
- Velkajärjestelyasioiden koulutus sihteereille
- Velvoiteoikeuden koulutusohjelma
- Verotuksen perusteet verorikosten näkökulmasta
- Virastopäällikköpäivät

Työkykyä ylläpitävä toiminta

Työkykyä ylläpitävän toiminnan tavoitteena on työn, työyhteisön, yksilön ja työympäristön kehittäminen. Toiminnan avulla pyritään pitämään työntekijät työ- ja toimintakykyisinä koko työuran ajan ja näin edesauttamaan käräjäoikeuden tavoitteiden saavuttamista.

Koronapandemian vuoksi henkilökunnan yhteisiä lähikokoontumisia ei voitu järjestää. Sen sijaan järjestettiin osasto- ja vastuualuekohtaisia virkistystilaisuuksia ja pikkujoulut.

Koronapandemian myötä etätöiden tekeminen lisääntyi valtakunnallisen ohjeistuksen mukaisesti moninkertaiseksi aikaisempaan vuoteen

verrattuna. Kun työpaikalla läsnä olevan henkilökunnan määrä jouduttiin pitämään kuukaudesta toiseen mahdollisimman pienenä, tästä väistämättä aiheutui muutoksia sosiaalisten suhteiden ylläpitämiseen työpaikalla samoin kuin uusia haasteita ajantasaiselle tiedottamiselle virastossa. Osasto- ja vastuualuekohtaisten kokousten ja palaverien pitämisestä ei luovuttu, mutta ne jouduttiin toteuttamaan pääasiassa etäyhteyksin. Koko henkilökunnan tavoittamiseksi ajankohtaisia asioita koskevan tiedottamisen piiriin jatkettiin syksyllä 2020 aloitettuja laamannin skype-infotilaisuuksia.

Eläkkeelle

Eläkkeelle siirtyivät vuonna 2021 käräjätuomari Elisa Mäntysaari ja käräjäsihteeri Eija Kokkonen sekä haastemiesten esimies Ilpo Salokannel.

